NA NODRA VOLAVOLA NA PAROFITA

Lespni 6, Noveba 7, 2026

"Io na ka kecega sa volai eliu sa volai me da vakatavulici kina, me noda na vosota kei na vakacegui sa vu mai na I Vola Tabu me rawa kina nai nuinui
(Roma 15:4)

E dina ga ni Vosa ni Kalou, e sega ni vola na Kalou na I Vola Tabu. E vakayagataka na tamata, ka ceguvi ira me ra cakava vakakina.
E sega talega ni cavuqaqa na veivosa e dodonu me ra vola.
E tukuna ga vei ira me ra vola na veika sa vakaraitaka vei ira, se na veika sa biuta ki na nodra vakasama.

E solia ki vei ira na eso na galala me ra digitaka na veivosa me ra vakayagataka;Kei na ivalavala ni nodra volavola (the writing style); kei na so tale na veika me ra vakadewataka kina na I tukutuku mai Lomalagi.

Na nodra volavola na parofita:
- Evei, kei na cava na vuna era volai kina?
- Na cava nai valavala ni nodra volai?

Vakayagataki ni daulavevosa kei na veika e taudaku:
- Na cava e vakayagataki kina na vunivola?
- Na cava tale na ka e vakayagataka na parofita?

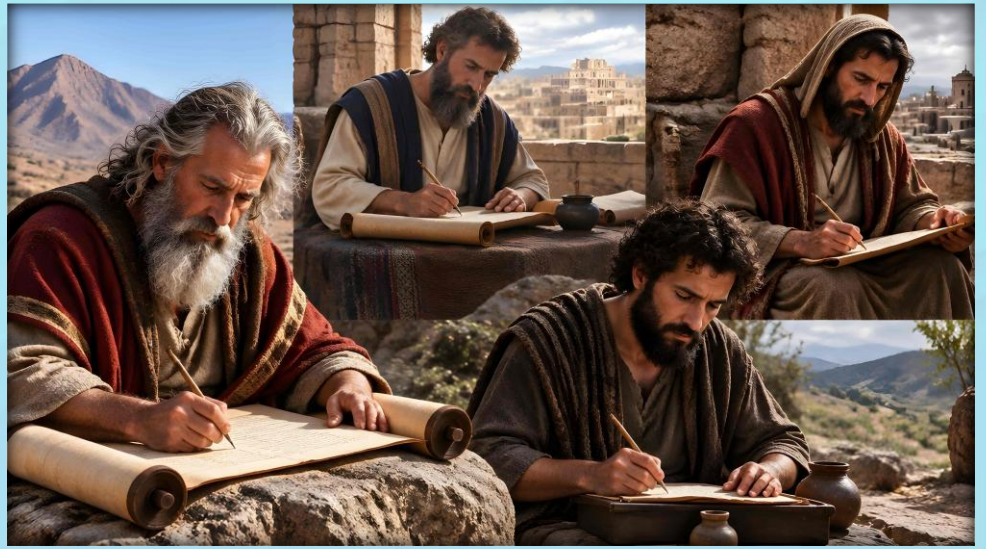
Na tamata kei na itukutuku:
- E so na veimalumalumu e kune ena iVola Tabu?

NA NODRA VOLAVOLA NA PAROFITA

EVEI, KEI NA CAVA NA VUNA ERA VOLAI KINA?

"Mo la'ki vola e matadra na ka oqo ena papa ni volavola, ka vola ena I vola ka me tu ka yacova na gauna emuri, me sega ni mudu rawa." (Aisea 30:8)

O Mosese nai matai ni tamata e ceguvi mai vua na Kalou me vola na I Vola Tabu. Mai na vanua dravuisiga e Mitiani, e vola kina na I vola kei Jope kei na I Vakatekivu. E soli vakatabakidua ki vua na lewa me vola na I tukutuku ni Lako Yani (LYani 17:14).

O ira na parofita ka soli talega vei ira na lewa ni volavola vakaoqo o Aisea (Aisea 30:8); Jeremaia (Jeremaia 36:2); Apakuki (Apakuki 2:2); kei Joni (Vakatakila 1:11).

era vola na I Vola Tabu era vola ena draki ni bula duidui:

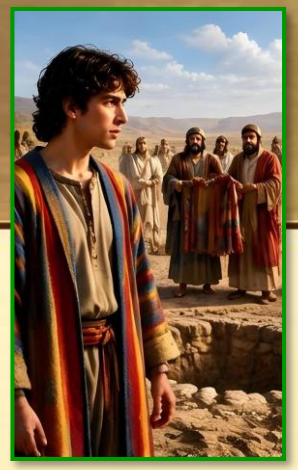
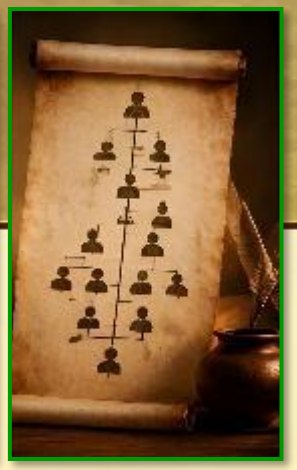

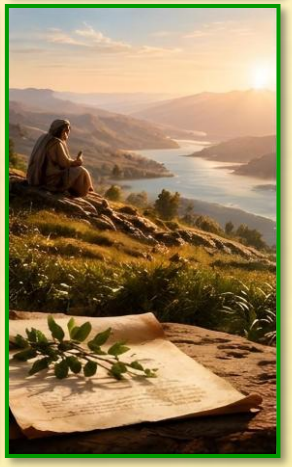

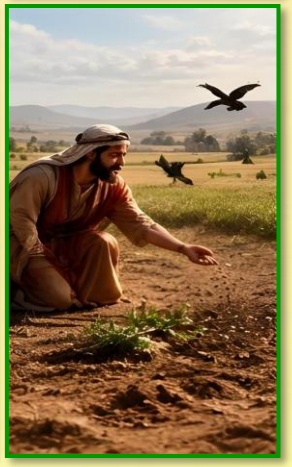
Na Kalou e digitaka na tamata kei na I tukutuku me ra vola ena I naki me kakua ni dua na ka e yali mai na veika e vinakata me tukuna me baleta na noda vakabulai (2 Tim. 3:15).

NA CAVA NA I VALAVALA ERA VOLAI KINA?

"Na Sere I Solomoni" (Sere I Solomoni 1:1)

Volai me rauta e 1,500 na yabaki, mai vei ira 40 na dauvolavola duidu -i, e volai ena I valavala e vuqa na I Vola Tabu me vaka ka koto qo:

- I Vola tukutuku ni veigauna (Vakatekivu 37:2)
- I Vola ni Kawa (Vakatekivu 5:1)
- Parofisai (Aisea 13:1)
- Vakatakila ena raivotu (Vakatakila 12:1)
- Serekali (wase levu ni Aisea)
- Sere (Sere I Solomoni 1:1)
- Parallels (Aisea 17:7)
- Vosavakatautauvaka (Luke 18:1)
- Veivolavolai (2 Cesalonaika 3:17)

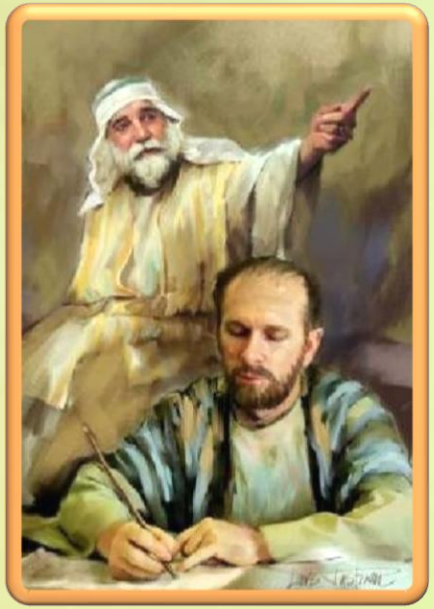
E sega ni vola nai Vola Tabu se na cava e lewai kina me ra duidui na I valavala ni volavola. Era vakayagataki kecega me ra vakadewataka na nona vakasama na Kalou, ka vakadewataka vakavinaka ga ko ira era vola ena I valavala era sa volai kina.

O Pita e vola talega vakamatata ni duavata ga na lewa e volai kina na Veiyalayalati Vou kei na Veiyalayalati Makawa (2Pita 3:15-16).

VAKAYAGATAKI NI VUNIVOLA KEI NA VEIKA E TAUDAKU

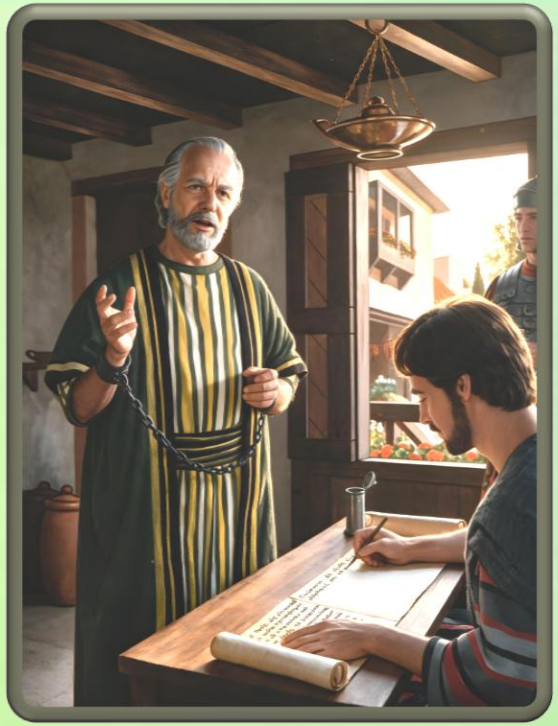
NA CAVA ERA VAKAYAGATAKI KINA NA VUNIVOLA?

"IA ko Jeremaia sa kacivi Peruki na luvei Neraia: a sa vola ko Peruki ni sa tukuna tiko ko Jeremaia na vosa kecega I Jiova, sa vosataka vua, ki na I vola vivigi." (Jeremaia 36:4)

O Jeremaia e bete, oqo sa kila rawa kina na wilivola kei na volavola. Ia, e vakayagataka e dua na vunivola—Peruki—me vola na I tukutuku ni Kalou ka vosataka vua na Kalou me vola (Jer. 36:1-4). E vakadonuya na Kalou, e dina ga ni mai vakade - wataki vakatani ena gauna ga e se bula tiko kina (Jer. 43:2-3).

O Paula, ka kenadau ena vosa va Kiriki, e vakayagataki ira talega na I vukevuke me vola ira na nona ivola (Rom. 16:22). E vola na yacana me tarova na nodra vakadadamuria na nona I vola ko ira dauvolavola butaka (2 Cesalonaika 3:17).

O Pita e vola na nona I vola totoka ena vosa va Kiriki, e dua na ka e dredre me da okata vua na dauqoli dau vosa vaka Aramaike oqo. Na nona vakayagataka na vunivola e vukei koya me vakadewataka vaka - matata na vosa ni Kalou ena dua na vosa a sega ni nona. Ia, na vosa era digitaka na vunivola me vakamatata na vakasama nei Pita e sega ni kauta tani na kena na ceguvi mai vua na Kalou na nona I tukutuku.

NA CAVA SOTI MAI TAUDAKU ERA VAKAYAGATAKA NA PAROFITA?

"A sa vinaka talega ni'u sa vakatarotaroga matua sara na ka kecega mai na I vakatekivu, me'u veivakadutaitaka ena I vola vei kemuni, Ceofilo na Turaga dina" (Luke 1:3)

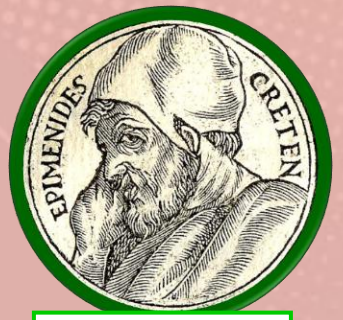
O Esera e vakayagataka na I tukutku makawa, na nodra lewa kei na nodra veivolavolai na tui Peresia ena nona vola na I vola ni Veigauna, Esera kei na Niemaia, kei na dua talega na I vola ni kawa ka sa tu ena gauna koya.

Luke e sega ni raica na veika e mai vola tiko, e vola na nona kosipeli ka vaka kina na Cakacaka vakayavutaki ena nona vakadikeva nai vola tukutuku kei na nona vakatarogi ira na vakadina - dinataka (Lk. 1:3).

O Paula e lavetaki Epimenides kei Aratus, e rua na dauvolavola va Kiriki (Caka. 17:28; Taito 1:12). Juta, e lavetaka e so na I vola ka sega ni volai ena I Vola Tabu me baleta na parofisai nei Inoki (Jude 1:14).

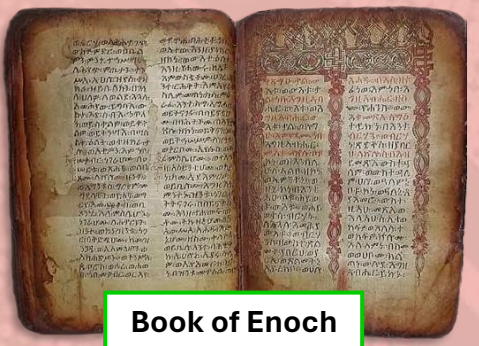

Epimenides

Arato

Era a liutaki kecega mai vua na Yalo Tabu ena nodra vakayagataka na veika mai taudaku. Era sa kila rawa ni ra vakamacalataka tiko na dina, ka ra sa vakadewataka vakakina na veika e vinakata na Kalou.

Book of Enoch

E VOLA NAI TUKUTUKU NA TAMATA

VEIMALUMALUMU ENA I VOLA TABU?

"Ia sa waqa qele sa tu kina vei keitou nai yau oqo, me sa taka mai vua na Kalou na kaukauwa mana levu, ka me segai mai vei keitou." (2 Koronica 4:7)

Na kalou e digitaka me vakayagataka na tamata malumalumu—"waqa qele"—me ra tukuna na Nona I tukutuku (2 Koroca 4:7). Na cava e cakava na veimalumalumu oqo ki na I tukutuku? E rawa nni 100% noda nuitaka na I Vola Tabu?

Vosa makawa

- Vosa ka Iperiu, Aramaikse Kiriki koya eda sega ni kila na kena I balebale se duatani beka na kena I balebale ena nona gauna na parofita
- Examples: *Gopher* (גֹּפֶר) (Gen. 6:14); *Selah* (סֶלָה) (used in several psalms)

Cala nei daulavevosa

- E rawa ni cala ena nona lavetaka mai na ka sa volai tu, se gauna e cavuqaqataki kina (vaka bibi ena Vola Tabu Vou)
- Example: the "Johannine Comma" (1 John 5:7-8). It is a comment by a copyist that was later incorporated into the text by another copyist

Cala era cakava ga na dauvolavola vakai ira

- Ni ra lavetaka e dua na tikina era nanuma rawa, se taleva lesu e dua na ka e yaco ka ra sega ni raica, e rawa ni na cala e so na tikina era vola era cala lalai beka ga
- Example: Nona vola o Maciu na yacai Sakaraia ni a labati koya o Joasi, "na luvei Perekaia" (koya ka vola na Sakaraia) (Maciu 23:35; see Luke 11:51; 2Veigauna 24:22)

Cala na dauvakadewavosa

- Ira na dauvakadewavosa, vakabibi na vakadewa ki na vosa ni gauna qo, e rawa ni vakacalai ena nanuma nei koya ka vakadewa tiko
- Example: So na vakadewa vovou (MSG, NMB) era vakadewataka na Siga ni "Turaga" (Rev. 1:10) me Siga Sade" ("Sunday,") na vosa qo qai basika tiko ni sa mate oti o Joni na I apositolo

Na veimalumalumu se cala oqo e lailai wale sara ka rawa talega ni kilai vakavinaka ni sa vulici vakatitobu nai Vola Tabu. Eda vakabauta ga ni nona dina na Kalou sa vakadewataki mai ki vei keda ena veitabayabaki ena yalodina, me vaka era sa volai sobu tu ena I Vola Tabu.

“Na Kalou sa dau marautaka me vakayagataka na tamata me vakadewataka na nona dina ki vuravura, ka o koya vakai koya ena nona Yalo Tabu, sa vakayacora kina me rawata na tamata me cakava na cakacaka oqo. E liutaka na vakasama ena kena digitaki na na cava me tukuni ka volai. Na I yau talei sa vakacolati vua na waqa qele, ia, e sa I tukutuku tiko ga mai Lomalagi.Na I utkuutku oqo e sa vakadewataki tiko ga mai vua na vuku malumalumu ni vosa ni tamata, ia e se nona I tukutuku tikoga na Kalou; na tamata talairawarawa, vakabauta ni Kalou, e raica rawa ena I tukutuku oqo na lagilagi ni kaukauwa va Kalou, sinai ena loloma kei na dina.

Mai na nona Vosa, sa lesia na tamata me kila na veika yaga me bula kina. Na I Vola Tabu me ciqomi ni sai koya na I vakaraitaki ni nona lewa tawacala.”

EGW (The Great Controversy, p. 6)

APPENDIX: SEGA NI CALA RAWA NA VOLAVOLA NEI ELLEN WHITE

Ena nona vakaroti Ellen White na Kalou me vola na nona I tukutuku, e sauma, “Au sega ni rawa ni vola.” Ia sa solia vua na kaukauwa na Kalou. Ni toso na gauna, sa qai vakayagataka eso na I vukevuke me ra vakadodonutaka na veika e cala ka vakavinakataka na I vakarau ni nona volavola.

Era sega ni veisautaka na I balebale ni nona I tukutuku, era sega talega ni vakaikuritaka ena nodra nauma ga. Na I otioti ni kena vakadikevi e qai dau cakava ko Ellen White.

Mary Ann “Marian” Davis (1847-1904), literary assistant. Photo courtesy of “Ellen G. White Estate, Inc.”

Sarah E. Peck, 1880s. Photo courtesy of “Center for Adventist Research .”

Na veika me baleta na nona sega ni cala ena I tutu vaka parofita oqo, e kaya kina, “ Au sega ni kaya ni’u sega ni cala rawa. Na Kalou ga e sega ni cala rawa” (Selected Messages, vol. 1, p. 42).

Me baleta na kena sega ni cala rawa na nona volavola, o koya vakaikoya e vola, “Sa tu na gauna me dau tukuni kina na ka ni tamata, na vakasama ni tamata ena vuku ni tamata, na volavola ni tamat me volai, kei na I tukutuku me vakadewataki nmai vua e dua na tamata cakacaka ka soli ki vua e dua tale. Na vosa, na I tukutuku vakaoqo e sega ni soli ena veiceguvi ni Yalo ni Kalou” (Selected Messages, vol. 3, p. 64).

